

Autor: Tin Laben
god. 2008.

MALO SKITNJE PO BLISTOK

Ja i moj sin Marko odlučili proputovati malo po Bliskom istoku, ne kao turisti, već kao putnici. Uvijek mi se više sviđao pojam putnik nego turist, jer je putnik israživač, a turist je potrošač.

Na kolodvoru u Slavonskom Brodu sjedamo u vlak za Beograd u 2.45h. Konduker traži karte na pregled, kažemo - ne radi blagajna noću - on kaže - dobro - i ode. Prije granice sa Srbijom evo ga, napiše kartu od Vinkovaca do Šida i kaže: - 80 kuna - dam mu 100 bez kusura, a poslije vidimo da na karti piše 63 kune. U Šidu dolazi srpski konduker;- imate karte-nemamo-kaže:-dobro- i ode. Prije Beograda evo ga, zove Marka u stranu i uzme mu 15€ a da ne izda karte. Eto izgleda da su obojica pohađali balkansku poslovnu samoupravnu školu, samo što je Srbin bio bolji đak, pa je cijeli iznos stavio u svoj džep dok je naš nešto ostavio i željeznici.

U Beogradu nam ljubazna blagajnica rezervira kušet odjeljak u turskom vagonu, tako da smo do Instanbula bili sami i mogli se komodirati i opustiti.

Nakon 26 sati vožnje stižemo u Istanbul, mega grad na dva kontinenta sa 12 milijuna stanovnika i 500 džamija. Navečer odlazimo metroom do gl. autobusnog terminala (Otogar) i od mnoštva autobusnih prijevoznika izabiremo kompaniju SAS. Moderni mercedesov bus vozi nas cijelu noć i pola dana do Antakije na sirijskoj granici. Konduker ili stjuard cijelim putem časti čajem, kavom, keksima i ne znam čime ne.

U Antakiji nas preuzima sirijski autobus. U njemu je maher koji će nam srediti vize na sirijskoj carini. Nakon mnogo peripetija sa sirijskom vizom, konačno krećemo za Aleppo, drugi po veličini grad u Siriji. Nakon par kilometara bus se zaustavi i maher kaže da oni idu u drugom smjeru a mi da uzmemo taxi. Pritom nam je kao obeštećenje

velikodušno dao 100 sirijskih funti (1,5€) a taksista nam je do Aleppa uzeo 10€. Još smo i dobro prošli, jer je to bila samoubilačka vožnja kroz nimalo prijatan krajolik.

Aleppo ili Halab je lijepi stari grad od 3 milijuna stanovnika sa kaotičnim prometom, 60% automobila su žuti taxiji koji stalno kruže okolo. Ulice i zgrade djeluju europski jer je neko vrijeme grad bio pod francuskim protektoratom, a za vrijeme moćnog osmanlijskog carstva čak smo živjeli u istoj državi.

Aleppo

Uzeli smo u medini vrlo jeftinu dvokrevetnu sobu u malom hotelu sa 0,7 zvijezdica. Ljudi su jako ljubazni i prijateljski raspoloženi, malo je turista, pa jedva čekaju da mogu nekako pomoći. Nacionalno jelo je swarma, neka vrsta palačinke nafilana sa kebabom, majonezama i začinima. Nisu htjeli uzeti čak ni novac kad smo to naručili. Navečer smo se prošetali do željezničkog kolodvora da se raspitamo kad imamo vlak za Damask. Zaposlenik na informacijama nas pozove unutra i na lošem engleskom nam objasni kako sutra u petak moramo doći 3 sata ranije da bi mogli kupiti voznu kartu. Kaže,

petak je muslimanski blagdan i neradni dan pa će biti gužve na blagajni. Pita nas otkuda smo, mi kažemo Croatia, a on će...Croatia...Croatia...mmm...Afrika...mmm Mexiko...Da, da blizu Meksika, ispalim ja i ostanem živ.

Sutradan smo došli pola sata prije polaska vlaka, nikog nije bilo u redu za karte. Provukli smo torbe kroz detektor metala i ušli u 1. razred prekrasnog vlaka. Za 400 km do Damaska cijena vožnje je oko 5€. Put je trajao oko 5h. I ovdje su nas posluživali sa napicima i bombonima. Krajolik se postepeno mijenjao od kamenitog u pustinjski. Stižemo u pet-milijunski glavni grad Sirije. Za razliku od Aleppa ima neprimjerenu željezničku stanicu. Inače grad je ogroman i vrlo lijep sa puno starih povijesnih građevina. To je najstariji grad na svijetu gdje ljudi stalno žive. Uzimamo lijepu sobu u hotelu Palace za 25€. Petak je i trgovine su zatvorene. U centru starog grada, kojeg muslimani zovu medina posluje veliki natkriveni bazar ili suk, ali rade samo ulični prodavači i mehane sa hranom i slasticama. Ljudi se šetaju, posebno muški, posebno žene, gotovo sve pokriveno. U samom centru smrdi otvorena kanalizacija.

Damašćani se petkom odmaraju na travnjaku

Drugog dana vozi nas taxi do autobusnog terminala Somarija. Pogađamo se za prijevoz do Amana u Jordanu. Opet nam taxista sređuje vizu i stižemo u gl. grad. Brdovite ulice u starom gradu načičkane su ružnim zgradama koje izgledaju kao kartonske kutije. Tražimo i nalazimo hotel Farah koji organizira izlete u okolicu. Tako smo narednog dana obišli Madabu u kojoj je crkva sv. Jurja sa najstarijim zemljovidom na svijetu, planinu Nebo sa koje je Mojsije gledao obećanu zemlju, kad je ovdje doveo Izraelce iz egipatskog ropstva, Betaniju gdje se krstio Isus na rijeci Jordan i na kraju Mrtvo more. Tu susrećemo jednog Jordanca iz Sarajeva koji radi u obližnjem dućanu. Kaže da mu najviše fale snijeg i rakija.

Mojsije mlađi promatra obećanu zemlju sa planine Nebo

Slijedećeg dana pičimo linijskim taxijem ka Izraelu. Granični prijelaz zove se Alenby, po engleskom generalu, a most na Jordanu zove se King Husein Bridge. Građani RH ne trebaju vize za Izrael, ali je kontrola ulaska rigorozna. Stalno vam provlače torbe kroz detektor

metala, a izraelski vojnici drže puške na gotovs. No oni to rade dosta kulturno i profesionalno pa se nemate šta ljutiti. Marka su dodatno provjeravali, valjda zato što se izjasnio da mu se ne udari izraelski pečat u putovnicu. Mene Tin Labena nisu gnjavili i glatko sam prošao sigurnosnu provjeru.

Na Mrtvom moru

U Jeruzalem stižemo kombijem preko zapadne obale. Iz daleka se vidi Hram na stijeni sa zlatnom kupolom. To je inače najsvetije muslimansko mjesto, odakle je Muhamed uzašao na nebo. Ispod tog hrama nalazi se pak Zid plača, koje je najsvetije židovsko mjesto. Sva ta najznačajnija mjesta iz povijesti nalaze se unutar dobro utvrđenih i očuvanih zidina.

Sa impresivnog autobusnog terminala gibamo modernim busom u Tel-Aviv. Ovdje moramo uhvatiti neki zrakoplov za Europu, jer je to sada jedina opcija da se vratimo kući. Naime ako bi se htjeli vraćati kopnenim putem, više nas Sirija ne bi propustila, jer je sada u putovnici izraelski žig, a isto vrijedi i za Libanon. Preostalih 100

izraelskih šekela nudimo taksistu i on jedva pristaje da nas odbaci do prilično udaljene zračne luke.

Ispred Damašćanskih vrata u Jeruzalemu

Zračna luka Ben Gurion posebna je priča. Moderno i funkcionalno zdanje, strašan zračni promet, cijelu noć lete zrakoplovi u sve dijelove svijeta. Kupujemo karte do Zagreba preko Budimpešte. Polazak je tek u 5.00h ujutro, pa imamo gotovo cijelu noć za čekanje. Sad se počinjem zabrinjavati, jer imam strah od letenja, iako sam već više puta putovao avionom, čak i preko oceana. Taj se strah još više pojačao kad sam usnio čudan san, zaspavši na klupi. Sanjam tako da letimo kući, kad najednom silna eksplozija raznese avion. Putnici lete po zraku, a ja pozovem upomoć Sv. Franju. I stvarno doleti sv. Franjo, onako krupan na malim krilima i uhvati me za prsa. E, dobro je, pomislim, spašen sam, kadli on strogo upita:- kojeg si sv. Franju zvao, Asiškog ili Ksaverskog? Pa...ja...ovaj... počnem se izmotavati, nisam znao da vas ima dvojica. – Nemoj ti meni folirati, izjasni se jer moram spašavati i druge putnike. Sad više nemam kud, šanse su mi 50:50,

kažem:-Asiškog-Vrlo žao-kaže na hebrejskom sv. Franjo Ksaverski i ispusti me u bezdan.

Probudio nas je glas spikera, koji je pozivao da se ukrcamo u avion mađarske kompanije Malev. Nismo čuli da su njihovi zrakoplovi imali neke incidente, pa me to malo smiruje. Uglavnom let je bio ugodan, na ekranu se vidi lijepo kuda avion prolazi. Stižemo redovito u budimpeštansku zračnu luku, koja isto tako djeluje reprezentativno. E sad moramo na brzihen uhvatiti vezu za Zagreb, jer je kratko vrijeme do polaska. Na to nas je upozorila agentica još u Tel-Avivu, pa smo torbe zato zadržali uza se. No međutim na zagrebački avion smo čekali još 2 dobra sata, kažu, magla je u Zagrebu, pa čekaju da se razbistri. Konačno ulazimo u mali zrakoplov, jedva duži od autobusa, nije baš ulivao povjerenje. Sjedimo iznad krila na kojima su dva propelerska motora. Avionđija kresne motore, propeleri se počnu rotirati, kad najednom krrrr...krrrr...stadoše. Svi van, pokvario se motor i opet nas bus vrati u aerodromsku zgradu. Pomislim, do sada je sve dobro prošlo; u Siriji nismo dobili crijevnu zarazu od hrane, u Izraelu nismo doživjeli teroristički napad, u Jordanu nas nije očepila nijedna deva, pa nećemo valjda sada popušiti na zadnjoj dionici puta. Predlažem Marku da nastavimo pješke preko Nagykanisze, kaže da ga na Plesu već 2 sata čekaju žena i mali Rubi. Nakon još 2 sata čekanja ulazimo u isti zrakoplov, kažu, popravili su kvar. Putnik preko puta mene se prekriži, a ja se sjetim sv. Franje, al' opet nisam siguran kojega.

KRAJ